

sedu

PALAUTEKYSELY OPPILAILLE 05/2014

Hankkeen yhteyshenkilö

Kari Kulmakorpi

Projektihenkilö

p. 040 868 0149

kari.kulmakorpi@sedu.fi

ITU-hanke

ITU antaa Sedun käsi- ja taideteollisuusalan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon opiskelijoille mahdollisuuden osallistua osana opintojaan yrittäjän toimintaedellytyksiä parantavaan valmennukseen. Hanke on ESR projekti.

ITU-hankkeen tavoitteet

ITU keskittyy liiketoimintavalmiuksien parantamiseen. Se tukee verkostoitumista (suunnittelijoiden, muotoilijoiden ja tekijöiden välille sekä poikkisektoraalisesti mm. matkailu- ja hyvinvointialan kanssa), tiimiyrittäjyyttä ja uusia liiketoimintaideoita.

ITU luo yhteisöllisyyttä ja vertaistukea kulttuurialan hyvin hajallaan toimiville aloitteleville yrittäjille.

ITU luo yhteisen innovatiivisen toimintaympäristön olemassa olevien yrittäjyyden oppimisympäristöjen (NY, TOY ym.) tueksi. Jatkoksi syntyvät ITU:n yhteiset toimintaympäristöt Idättämö ja Versomo. Ne luovat edellytyksiä alan verkostoitumiselle.

Idättämö ja Versomo

Idättämö on idealaboratorio. Villit ideat kasvavat ohjauksessa liiketoimintaideaksi.

Versoma on suojaisa paikka, kulttuurialan esihautomo, oman liiketoimintaidean kypsyttämiseen ja yritystoiminnan käynnistämiseen. Se on tarkoitettu opiskelijoille, jotka ovat siirtymässä alan yrittäjiksi joko yksityisyrittäjinä, tiimiyrittäjinä tai osuuskuntina.

Kokonaisvaltaista yrittäjyyden toimintamallia tukevat myös mm. TOY-hanke sekä opiskelijoiden osuuskunta.

ITU tulokset hyödyttävät erityisesti kulttuurialalta valmistuvia artesaaneja ja kuva-artesaaneja parantamalla opiskelijoiden yrittäjyysvalmiuksia ja itsensä työllistämistä.

Hankkeen hyöty kohdistuu myös mukaan lähteville kumppaneille. ITU luo ja parantaa kumppanuussuhteita alueen suunnittelijoiden, muotoilijoiden ja tekijöiden välillä sekä poikkisektoraalisesti mm. kulttuurialan ja matkailualan toimijoiden välillä.

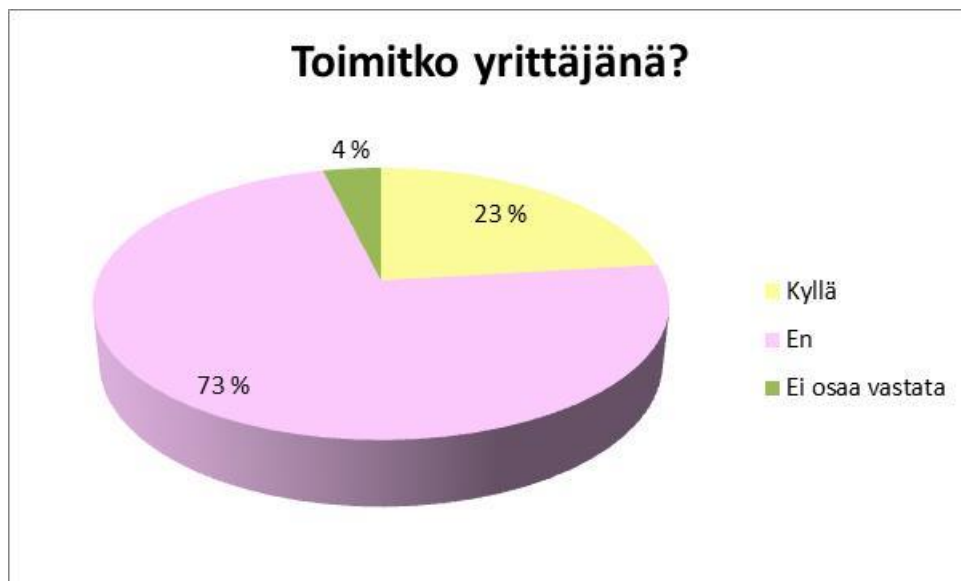
Palautekyselyn analysointia

Palautekyselyyn vastasi 26 oppilasta, joista naispuolisia oli 20 ja miespuolisia 6. Valmistuneita/valmistuvia vastaajista oli vain kaksi ja loput olivat jatkavia opiskelijoita. Kysely on toimitettu paperiversiona tai sähköpostilla kaikille opiskelijoille (110 oppilasta).

Vastausprosentti on alhainen, noin 24 %. Osittain tämä selittyy sillä, että kaikki oppilaat eivät aktiivisesti käytä sähköpostia. Osa oppilaista on ollut työssäoppimassa kyselyn aikana. Valmistuneet oppilaat eivät myöskään ole olleet mahdollisesti koululla enää viimeisellä viikolla ja jos eivät käytä koulun sähköpostia, eivät ehkä ole saaneet kyselyä.

Minä yrittäjänä

Kolme neljästä oppilaasta vastasi, että ei toimi yrittäjänä ja vähän alle yksi neljännes toimii yrittäjänä. Vastaajista yksi ei osannut sanoa, toimiiko hän vai ei.

Lähes 20 % vastaajista on aikonut perustaa yrityksen ja epävarmoja ajatustensa suhteen on reilu 10 %. Vastanneista 70 % ei ollut aikonut perustaa yritystä

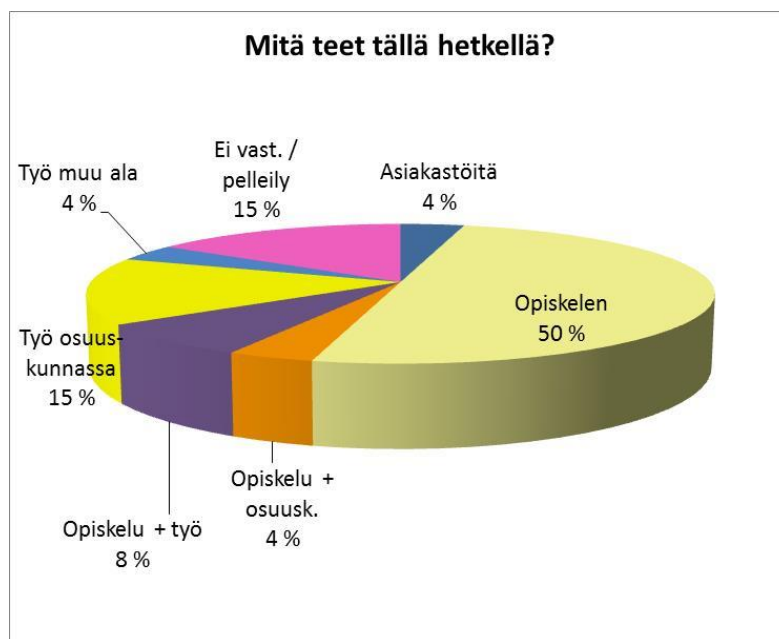
Miespuolisia vastaajia oli niin vähän, että vastausten tulokset ovat ehdottomasti vain suuntaa antavia. Naispuolisten vastaajien joukosta kolmannes ei antanut selvää ”kyllä/ei” –vastausta, vaan palautteessa tuli esille joka kolmannelta vastaajalta, ettei käsitys oman yrityksen perustamisaikeista ole kovin jäsentynyt. Kuitenkin jatkoa ajatellen voi miettiä, millä tavalla oppilaitos pystyy tukemaan vieläkin paremmin näitä epävarmoja löytämään omaa mahdollista yrityspolkuun.

Mitä minä teen tällä hetkellä

Vastaajat olivat tulkinneet vaihtelevalla tavalla kysymyksen siitä, mitä tekee tällä hetkellä. Puolet vastanneista oli vastannut opiskelevansa, toinen puoli vastanneista kertoi jotain muuta. Neljä vastaajista antoi pelleilyvastauksen, esimerkiksi ” istun ja täytän lappua”. Joku oli vastannut olevansa työtön ja jatkavansa opiskelua kesäloman jälkeen, jolloin vastaus todellisuudessa merkitsi sitä, että hän ei ollut kesätöissä, mutta oli tietysti opiskelijana.

Vastaajat ovat tulkinneet eri tavoin myös kysymyksen käsi- ja taideteollisuusalan tehtävissä toimimisesta. Osa sanoo ”toimivansa” koulussa tai opiskelevansa, osa taas vastaa ”en”, vaikka on aiemmin vastannut opiskelevansa.

Kysymyksenasettelussa oli selvästi hieman liikaa väljyyttä, jotta siitä olisi tullut selkeitä vastauksia. Toisaalta saadut vastaukset ehkä kertovat viitteitä siitä, millaiseksi nuoret tilanteensa kokevat tällä hetkellä, ei siis välttämättä tiukasti sitä, mikä todellinen tilanne on. Joku voi mieltää toiminnan käsi- ja taideteollisuusosalalla tarkoittavan kaikkea työtä ja aktiviteettia, mukaan lukien tietysti opiskelu ja joku toinen saattaa tulkinnassaan rajata sen koskemaan pelkästään työskentelyä, opintojen ohella tai kesätyönä, käsi- ja taideteollisuusosalalla.

Minä, osuuskunta, työnteko ja yrittäjyys

Tasan puolet vastaajista kuuluu Artesaaniosuuskunta Pohjanmaahan, kun yhden vastaajan liittymisprosessi on ohi. Muihin osuuskuntiin ei kukaan kuulunut tai sitten vastaaja oli kirjoittanut pelleilyvastauksen.

Vastaajista kolmasosa kertoi työskennelleensä opiskeluaikana Artesaaniosuuskunta Pohjanmaan kautta ja 2/3 ei ollut työskennellyt, ei vielä ollut työskennellyt tai ei aikonut työskennellä. Kahdesta jo valmistuneesta vastaajasta toinen on työskennellyt valmistumisen jälkeen osuuskunnassa, toinen ei.

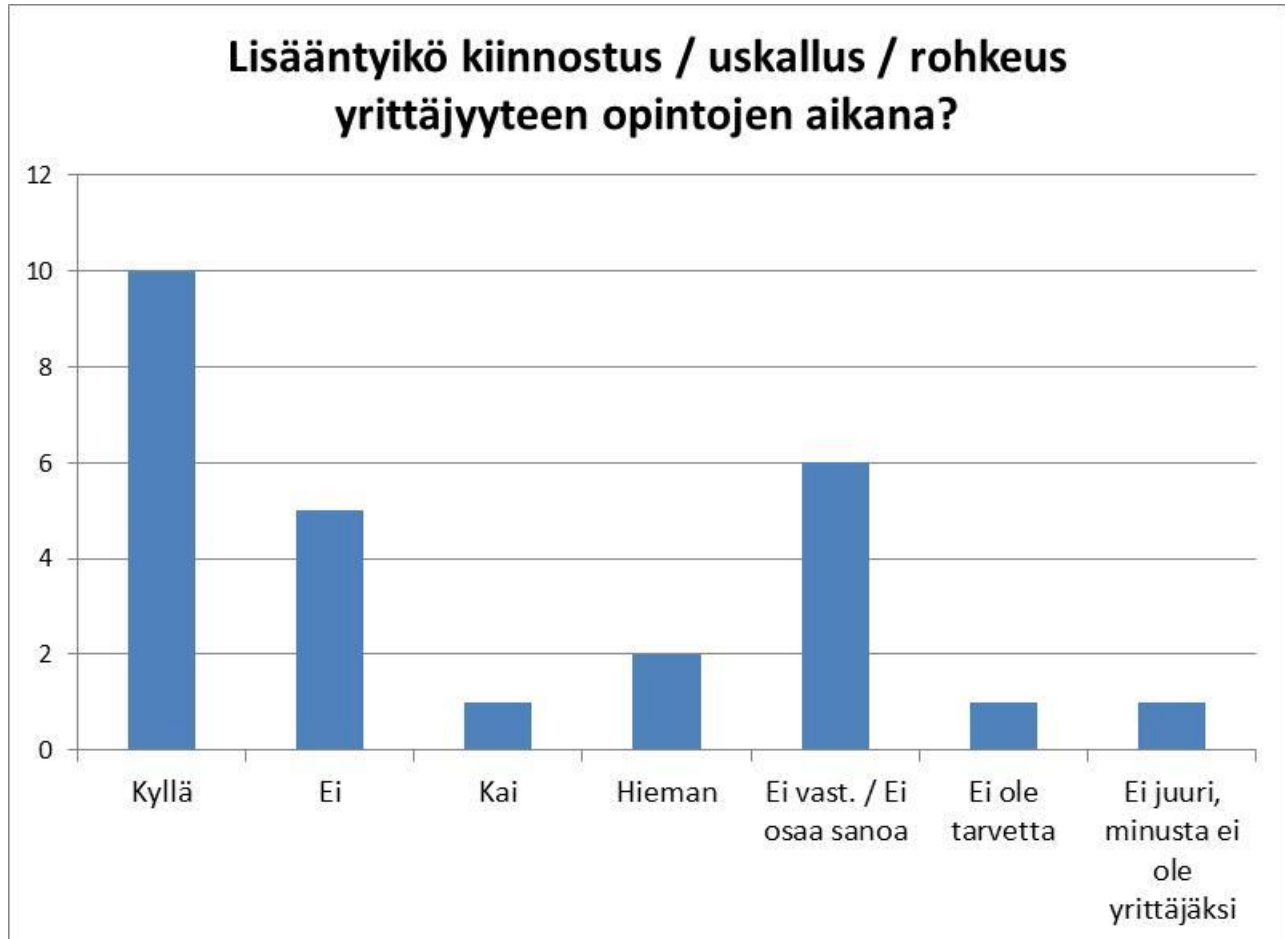
Tämän kyselyn vastaajamäärä oli niin alhainen, ettei vastauksista voi tehdä yleistyksiä koko oppilasainekseen. Suurin osa oppilaista ei ollut ajatellut perustaa yritystä ja heistä suurin osa ei kuulu osuuskuntaan. Kaikki ne oppilaat, jotka olivat vastanneet olleet aikovansa perustaa oman yrityksen kuuluvat Artesaaniosuuskunta Pohjanmaahan. Huomionarvoinen seikka on lisäksi se, että enemmistö epävarmasti oman yrityksen perustamiseen suhtautuvista vastaajista kuuluu artesaaniosuuskuntaan. Tällä on seikalla voi olla merkitystä siinä, miten esimerkiksi osuuskunta voi tukea epävarmoja jäseniään vielä tehokkaammin löytämään oman yrityspolkinsa.

Opiskelijoista yllättävän moni, yli neljäsosa, ei joko osannut, oli epävarma tai oli jättänyt täyttämättä vastauksen kysymykseen onko tehnyt alihankintatyötä. Yli 60 % ei ollut vastausten mukaan tehnyt alihankintatöitä ja vain reilu kymmenesosa oli tehnyt.

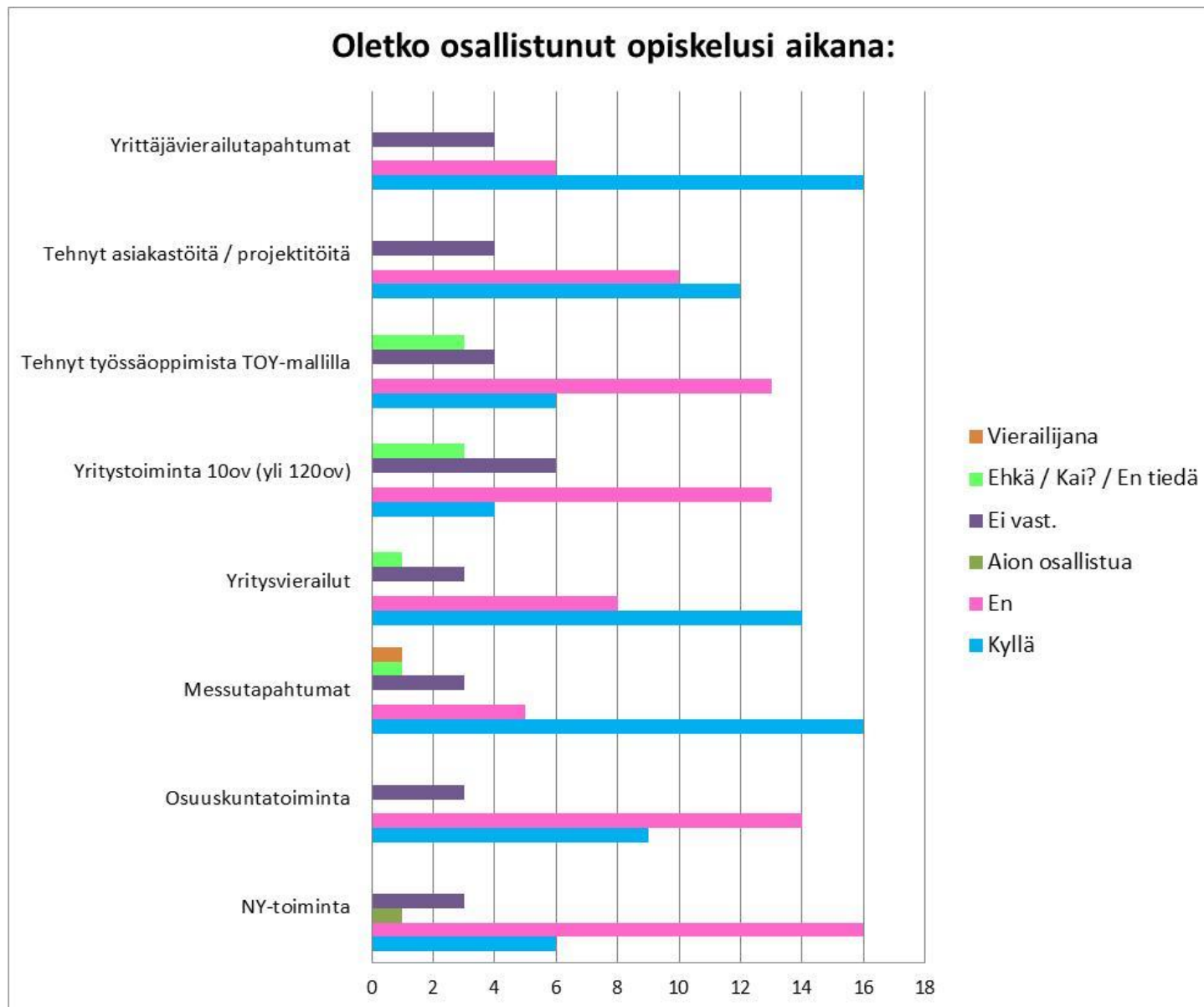
Opintojen aikana moni oli kokenut kiinnostuksen, uskalluksen tai rohkeuden yrittäjyyttä kohti lisääntyneen. Toisaalta vastaukset jakaantuivat kyllä myös aika paljon niin, ettei suuri osa ollut

selkeitä ”kyllä/ei” -vastauksia. Vastauksissa näky sama epävarmuus, mistä oli jo mainintaa aiempien kysymysten analysoinnissa.

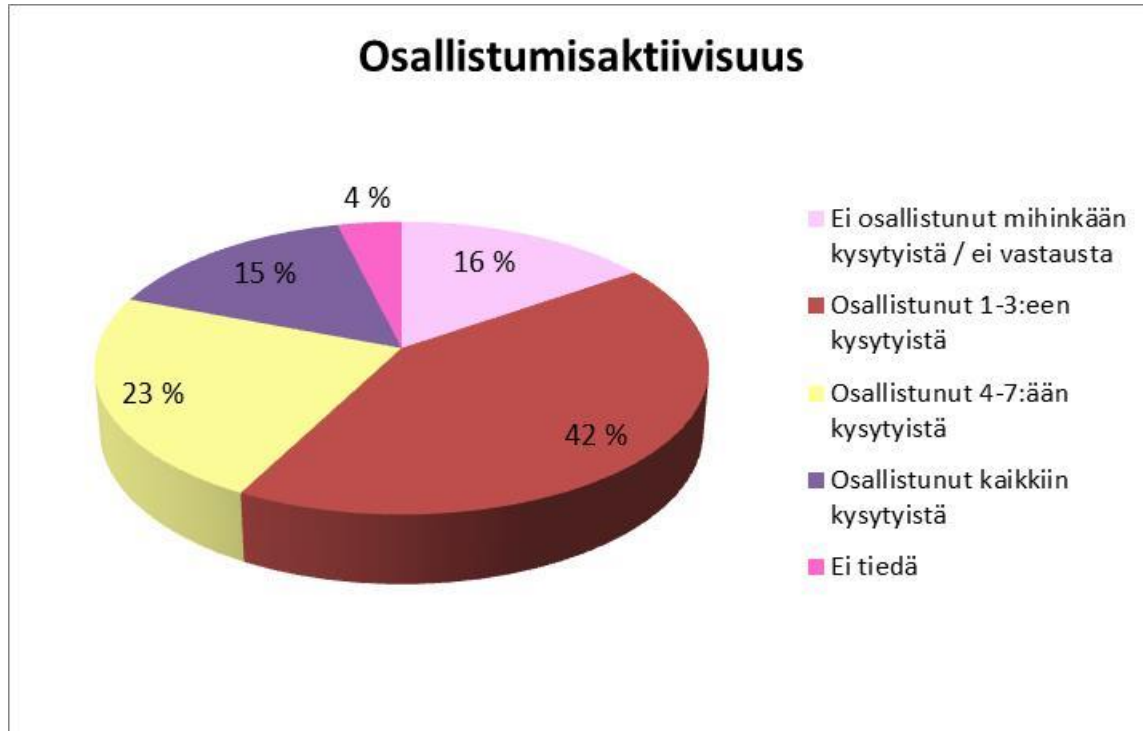

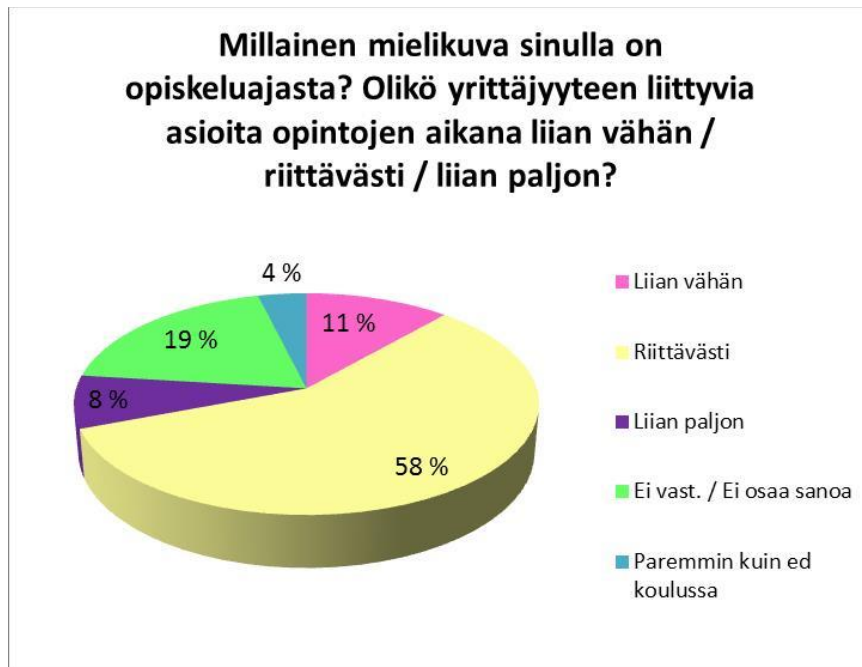
Kysymyksessä, jossa tiedusteltiin osallistumista opintojen aikana erilaisiin aktiviteetteihin, oli vastaajilla erilaisia tulkintoja kysymyksissä tarkoitetuista asioista tai vaikeutta ymmärtää, mitä kysymyksillä oli tarkoitettu. Messut sekä yritysvierailut / yrittäjävierailutapahtumat olivat suosituimpia aktiviteetteja. Toisaalta oli nähtävissä, että tulkinnoissa oli eroa siinä onko messuilla ollut itse esittelijän roolissa vai vieraana. NY-toiminta oli vähiten tavoitettu aktiviteetti.

Palautekyselyyn vastanneista oppilaista hieman yli 40 % osallistui vähintään yhteen, mutta enintään kolmeen tiedustelluista aktiviteeteista. 16 % ei osallistunut mihinkään kysytyistä tai ei vastannut. Myönteinen havainto on, että yli kolmannes vastaajista osallistui joko kaikkiin tai valtaosaan kysytyistä aktiviteeteista.

Lopuksi kysyttiin opiskelijoiden mielikuvia siitä oliko opiskeluaikana yrittäjyyteen liittyviä asioita opintojen aikana liian vähän, riittävästi vai liian paljon. Yli puolet vastaajista ajatteli niitä olleen riittävästi ja muutama vastasi niitä olleen liian vähän. Lähes viidennes vastaajista ei osannut sanoa tai oli jättänyt vastaamatta.

Vastanneista reilu 40 % ilmoitti, ettei ole kiinnostunut osallistumaan valmistumisen jälkeen yrittäjävalmennukseen. Lähes joka viides haluaisi osallistua valmennukseen valmistumisensa jälkeen ja epävarmoja tai vastaamatta jättäneitä oli lähes 40 %.

Yhteenvetoa palautekyselystä

Kysymyksenasettelussa oli valitettavasti hieman liikaa väljyyttä, mikä todennäköisesti aiheutti vastaajien välillä kysymysten tulkintaeroja tai hankaluuksia ymmärtää kysymystä. Se saattoi vaikuttaa siihen, että vastaamatta jääneitä kohtia oli aika paljon.

Toisaalta, kun kysymykset olivat väljiä, oppilaat vastasivat – ne, jotka vastasivat – niihin oman ajatuksensa perusteella ja se ehkä antaa viitteitä siitä, miten oppilaat kysytyt asiat tässä elämäntilanteessa ovat omalta kohdaltaan miettineet tai kokevat. Vastaajajoukko oli kuitenkin niin pieni, ettei sen perusteella voi tehdä laajoja yleistyksiä.

Kyselyssä näkyy viitteitä siitä, että osa opiskelijoista on todennäköisesti vielä hyvin epävarmoja omasta suhtautumisestaan mahdolliseen yrittäjyyteen ja siihen, millainen polku johtaa yrittäjäksi. Helposti aktiiviset osakunnassa mukana olijat olivat aktiivisia myös kysytyjen aktiviteettien suhteen. He myös ehkä suhtautuvat myönteisesti tai vähintäänkin ”ehkä”:nä omaan tulevaisuuteensa mahdollisena yrittäjänä.

Epävarmuuteen on varmasti suurin syy kuitenkin se, että suurin osa vastaajista oli vasta yhden tai korkeintaan kaksi vuotta opiskelleita. Kyselypohja oli alun perin tarkoitettu valmistuneille opiskelijoille eikä se sellaisenaan ollut kovin hyvin sopiva esimerkiksi alkuvaiheessa opintojaan oleville vastaajille. Tästä näkökulmasta katsoen on kuitenkin lupaavaa, että yrittäjyydestä ja siihen liittyvistä asioista oltiin kiinnostuneita. Tätä kiinnostusta on varmasti hyvä ruokkia esimerkiksi juuri yrittäjävierailutapahtumilla, yritysvierailuilla ja messutapahtumiin osallistumisilla, jotka keräsivät tämän kyselyn mukaan eniten osallistumisia.

Lisäksi voi olla hyvä pohtia, millä tavoin osuuskuntatoiminnan kautta pystytään vielä aktiivisemmin kannustamaan niitä oppilaita, jotka suhtautuvat epävarmasti tai jopa arasti omiin mahdollisuuksiinsa toimia opintojen ohella tai tulevaisuudessa yrittäjänä.

Lisätietoa ITU-hankkeesta mm.:

Kari Kulmakorpi 21.2.2014. ITU. [Verkkosivu]. Koulutuskeskus SEDU. [Viitattu 10.6.2014].
Luettavissa: <http://www.sedu.fi/Koulutuskeskus-Sedu/Tietoa-Koulutuskeskus-Sedusta/Hanketoiminta/ITU>